

Referanser:

KM 09/21 (Den norske kirkes globale oppdrag)
KR 05/22 og KR 30/23)
MKR 07/23

Arkivsak: 21/00880-23

Saksdokumenter:

The Body and Spirit - LWF Assembly Reader v/Tore Johnsen
Brosjyre fra Kirkens Nødhjelp om skattekonvensjonen
Message of the LWF European Pre-Assembly 2023 in Oxford
Jewish-Christian relations. Report Assembly Reader (ikke kommet per 26.4.)
Generalforsamlingens hjemmeside: www.lwfassembly.org
[The Assembly booklet - Introducing the 13th Assembly and its Theme Study Guide](#)
[LWF Strategy 2019-2024 - With passion for the Church and for the World](#)

Forberedelse til Det lutherske verdensforbunds generalforsamling 2023: Én kropp, én Ånd, ett håp (KM-sak)

Sammendrag

Nedenfor er utkast til en KM-sak om LWFs generalforsamling. Etter behandlingen i MKR går den videre til Kirkerådets møte 25.-26. mai, som foretar de endelige justeringer før saken sendes til Kirkemøtet.

Mellomkirkelig råd bes særlig se på forslag til Kirkemøtets vedtak i saken.

Forslag til vedtak:

1. Mellomkirkelig råd har følgende forslag til endringer i forslag til vedtak:
2. Mellomkirkelig råd har følgende innspill til selve saken: ...

Kirkemøtesaken – via Kirkerådet

Sammendrag

Om få uker avholder Det lutherske verdensforbund (LVF) sin 13. generalforsamling (13.-19. september 2023) i Krakow, Polen. Generalforsamlingen er det høyeste beslutningsorganet i LVF og møtes hvert 6 år. Den velger president og et nytt råd på 48 medlemmer og skal legge føringer for LVFs arbeid fram mot 2030. I tillegg til de formelle sidene er generalforsamlingen også et unikt uttrykk for luthersk globalt fellesskap. Den norske kirke har gjennom årene både bidratt til og fått mye tilbake gjennom dette lutherske fellesskapet.

Temaet for generalforsamlingen er *Én kropp, én Ånd, ett håp* og refererer til Efeserbrevet 4,4. Teologiske og aktuelle refleksjoner om tema/undertema vil prege mye av samlingen. Kirkemøtet inviteres til å bekrefte Den norske kirkes forpliktende medlemskap i LVF, gjøre seg kjent med viktige hovedtemaer for generalforsamlingen, samt gi delegasjonen fra Den norske kirke både noen overordnede føringer, men også et nødvendig handlingsrom til å foreta konkrete vurderinger under generalforsamlingens gang.

Saksorienteringen inneholder:

- Del 1: Den norske kirke som del av den verdensvide kirke
- Del 2: Det lutherske verdensforbund
- Del 3: LVFs 13. generalforsamlingen – kontekst og tema
- Del 4: Innholdsmessige bidrag fra Den norske kirke
- Del 5: Sakens økonomiske og administrative konsekvenser

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet fastholder at fellesskapet i Det lutherske verdensforbund (LVF) beriker og forplikter Den norske kirke, og takker for det betydelige arbeidet som gjøres, ikke minst for verdifullt ressursmateriale til generalforsamlingen.
2. Kirkemøtet bekrefter at det diakonale, misjonale og økumeniske arbeidet i LVF er viktig. Med generalforsamling i Polen vil Kirkemøtet særlig framheve LVFs omfattende humanitære arbeid for flyktninger etter den russiske invasjonen av Ukraina, men også arbeid for flyktninger og migranter i mange andre land.
3. Kirkemøtet ber
 - a. delegasjonen til LVFs 13. generalforsamling ha forventninger om å bli inspirert og utfordret av andre kirker disse dagene, både når det gjelder gudstjenesteliv, bønn og tjeneste, og å ta med slike impulser tilbake til Den norske kirke.
 - b. sekretariatet legge til rette for at bispedømmer/prostier/menigheter kan bli kjent med generalforsamlingens tema, liturgier, hovedbudskap og annet relevant materiale i etterkant.
4. Kirkemøtet ber delegasjonen særlig legge vekt på å dele refleksjoner og erfaring med våre søsterkirker når det gjelder å

- tydeliggjøre menneskeverd og ikke-diskriminering for alle (særlig for jøder, rom, LHBT+ og mennesker med nedsatt funksjonsevne – knyttet til Auschwitz-Birkenau besøket under generalforsamlingen)
- legge til rette for at ungdom deltar i kirkens liv med sine erfaringer
- møte den økende økonomiske ulikheten i verden med aktuelle handlinger for skatterettferdighet (Tax Justice)
- arbeide for dekolonialisering av teologi og kirker og bidra til forsoning
- forvalte naturressurser på en måte som samtidig verner om skaperverket og urfolksrettigheter
- aktivt bidra til å følge opp klimaavtalen fra Paris og FNs bærekraftsmål (2030)
- fortsette arbeidet for kjønnsrettferdighet

Saksorientering

Del 1: Den norske kirke som del av en verdensvid kirke

Den norske kirkes oppdrag er å formidle evangeliet i ord og handling. Dette gjør vi som del av den universelle, grensesprengende og inkluderende kirken som krysser geografiske, etniske, kulturelle og generasjonsgrenser. Den treenige Gud har sendt kirken for å delta i Guds handlinger i verden. Dette oppdraget utfører Den norske kirke sammen med andre kirker og kristne i Norge og i hele verden. Kirken får delta i en verdensvid tjeneste i forvandlingens og forsoningens tegn.

Slik innledes vedtaket om Den norske kirkes globale oppdrag (KM 09/21).

Vedtaket bekreftet Den norske kirkes forpliktende medlemskap til de økumeniske organisasjonene og ba den også om å være en aktiv og konstruktiv medlemskirke i forbindelse med generalforsamlingene (KV 2022, LVF og KEK 2023) og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke og håndtere de utfordringer og forventninger vi møtes av (KM 09/21, vedtak 2d.).

2023 preges av en rekke utfordringer og tilbakeslag globalt. Ikke minst har den russiske krigen mot Ukraina, klima/natur-krise, pandemi, økt polarisering og økonomisk ulikhet gjort landskapet annerledes enn for bare få år siden. Dette preger også kirkene og de økumeniske organisasjonenes agendaer. Dårligere økonomi, mindre demokrati globalt og behov for å løse «de nære ting» først, preger mange samfunn og kirker.

I KM-sak 12/11 om *Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke i økumenisk kontekst*, sies det at det er av «stor betydning at Den norske kirke ser seg selv som en del av et større fellesskap av kirker som står sammen om evangeliet og kirkens tjeneste, og tar på alvor forpliktelsen i dette fellesskapet». I en tid hvor mye ressurser brukes på å avklare Den norske kirkes egen organisering, kan det være nyttig å minne om både rikdommen og utfordringene som ligger i å være *kirke i verden*. Ikke minst hvordan forpliktende medlemskap i viktige økumeniske organisasjoner kanalisere et slikt engasjement begge veier:

Den norske kirke var medlem av Kirkenes verdensråd (KV) fra starten av i 1948. Organisasjonen regnes som den bredeste økumeniske organisasjonen i verden fordi den inkluderer kirker fra svært mange tradisjoner. De om lag 350 medlemskirkene fra over 110 land har til sammen en halv milliard medlemmer. Her finnes de aller fleste ortodokse kirker i verden; anglikanere og gammelkatolikker, baptister, metodister, lutheranere og andre reformatoriske kirker og uavhengige frikirker. Den romersk-katolske kirke er av ulike

grunner ikke medlem, men har et nært samarbeid med KV og er medlem av flere av dets kommisjoner. Det som samler alle disse kirkene, er at de, basert på Bibelen, bekjenner Jesus Kristus som Gud og frelser, og at de sammen ønsker å tjene den treenige Gud.

Den norske kirke er også medlem i Konferansen av europeiske kirker (KEK) og Communion of Protestant Churches in Europe (CPCE), som er regionale organisasjoner som bare har europeisk tilknyttede medlemskirker, og som jobber spesielt med spørsmål som er aktuelle for Europa. KEK hadde sin generalforsamling i Tallinn i juni. I det følgende er det Det lutherske verdensforbund som tematiseres:

Del 2: Det lutherske verdensforbund

Det lutherske verdensforbund (LVF) er et globalt fellesskap av kirker som står i en luthersk tradisjon. LVF ble grunnlagt i Lund i Sverige i 1947 fordi lutheranere over hele verden følte et behov for å komme sammen og reflektere, forsones og jobbe sammen om alle de utfordringene verden sto overfor etter andre verdenskrig. Den norske kirke var en aktiv medspiller til at LVF i sin tid ble etablert, og de nære båndene er bekreftet opp gjennom historien, senest på Kirkemøtet i 2021.

Om LVF heter det i KM-vedtaket:

Den norske kirke er nært forbundet («communion») med medlemskirkene i Det lutherske verdensforbund. Den norske kirke vil bidra til å styrke det lutherske fellesskapet ved å prioritere søsterkirkesamarbeid med LVF-kirkene, både i Norden, Europa og globalt» (KM 09/21, pkt. 2a - første del).

Videre heter det:

- bidra til bedre ressursutnyttelse, omstilling og fornyelse av arbeidsformer og organisering i det økumeniske samarbeidet, som setter organisasjonene i stand til å møte utfordringene i årene framover (KM 09/21, pkt. 2d, underpkt. a)
- tilby erfaring og kompetanse fra Den norske kirkes arbeid med fornyelse og organisasjonsutvikling gjennom aktiv norsk deltagelse i styrende organer og i ulike arbeidsgrupper (KM 09/21, pkt. 2d, underpkt. b)
- øke de økonomiske bidragene fra Den norske kirke til økumeniske organisasjoner i en tid hvor mange medlemskirker ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser i en post-korona-situasjon (KM 09/21, pkt. 2d, underpkt. c)

LVF har per 2023 148 medlemskirker i 99 land som representerer rundt 77 millioner medlemmer. Organisasjonen har tradisjonelt stått sterkt blant de nordiske lutherske kirkene, men flest medlemmer er i dag i det globale sør. LVFs hovedkontor holder til i det økumeniske senteret i Genève, men har også kontorer knyttet til det humanitære arbeidet flere steder i verden. Avgående president er erkebiskop Musa Filibus Panti fra Nigeria. Generalsekretær Anne Burghardt begynte i 2021, er fra Estland og den første kvinnelige toppleder i LVF. Hun besøkte ledere/representanter for Den norske kirke i Oslo sammen med sin ledergruppe i vinter.

LVFs visjon er formulert slik: *Liberated by God's grace, a communion in Christ, living and working together for a just, peaceful, and reconciled world.*

Basert på forrige generalforsamling ble det utviklet en strategi: *With Passion for the Church and for the World*: Strategien varer til og med 2024 og kan leses [her](#).

De to strategiske hovedsatsningene er:

- a) Supporting Churches' Presence and Vibrant Witness in the World
- b) Promoting Human Dignity, Justice, and Peace

Disse to hovedsatsningene ivaretar på mange måter de fire søylene LVF har jobbet med helt fra begynnelsen: teologisk arbeid, misjon/diakonalt oppdrag, kristent enhetsarbeid og humanitært arbeid. Utfordringen er hvordan dette tolkes, anvendes og vektes i skiftende tider og fram mot 2030. LVF bidrar mye inn i humanitært/diakonalt arbeid og har siden oppstarten hatt et omfattende engasjement, særlig for flyktninger. LVFs humanitære arm *World Service* bisto ca. 2,5 millioner flyktninger i 2022 og er den største trosbaserte partnerorganisasjonen for FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). LVF arbeider også med teologi, misjon og økumenisk arbeid.

Les mer om enhetsarbeidet og de ulike økumeniske dialogene LVF er involvert i [her](#). Se også [LVFs årsrapport 2021](#) som gir et godt uttrykk for hvordan hovedsatsningene kommer til uttrykk gjennom et år. (erstattes med ny for 2022 når den er klar i mai?)

LVFs råd (*Council*) på 48 medlemmer er det øverste organet mellom generalforsamlingene. Fra Den norske kirke er lege/pensjonist Kjetil Drangsholt fra Kristiansand, Agder og Telemark, og sokneprest Jacob Breda Antonsen fra Rakkestad, Borg, våre rådsmedlemmer. Jacob er også en felles ungdomsrepresentant fra de nordiske medlemskirkene. Visepresident for Norden er erkebiskop emerita Antje Jackelén. Hun deltar også i rådets eksekutivkomite. Nytt råd, president og visepresidenter velges under generalforsamlingen.

Den norske kirke som medlemskirke

Impulsene fra internasjonalt kirkeliv, ikke minst gjennom LVF-fellesskapet, har hatt stor betydning i norsk kirkeliv og teologi. Ikke alt er like lett å få øye på og har gjerne en indirekte karakter. Men viktige impulser i vår teologi, liturgi, salmebok, diakoni- og misjonsforståelse, samt økumenisk og sosial-etisk engasjement, kommer fra LVF og det lutherske kirkefellesskapet. Dette er impulser som går begge veier. Det verdensvide lutherske fellesskapet gir oss del i erfaringer og innsikt om tro og menighetsliv i kirker som vokser i andre deler av verden, og i kontekster som gjerne er ganske annerledes enn vår. Dette kan stimulere til engasjement, frimodighet og vekst også i Den norske kirke. Samtidig kan vi bringe våre utfordringer i dagens Norge og Europa inn i et fellesskap som har forpliktet seg på å stå sammen om et felles vitnesbyrd i tro og tjeneste for Kristus og for verden. LVFs sterke stillingtagen i forhold til blant annet apartheid og Den norske kirkes mangeårige samarbeid med LVF og andre kirkelige aktører har vært med på å forme en teologisk bevissthet og en viktig diakonal holdning i vår kirke.

Mange representanter fra Den norske kirke har bidratt inn i LVF på viktige måter, som rådsmedlemmer, ressurspersoner og på andre måter. For å nevne noen få: Biskop emeritus Gunnar Stålsett var LVFs generalsekretær 1985-1994. Han gjennomførte krevende snuoperasjoner i LVF, hvor «fellesskapet av kirker» (*communio*) fikk en ny betydning. Og kvinner, ungdom og ikke minst de mange kirkene i det globale sør fikk en tydeligere stemme. Arbeidet med fred og menneskerettigheter ble også forsterket under hans ledelse. Kjell Nordstokke som har bidratt gjennom mange år på diakoni-/misjonsfeltet, var en tid ansatt i LVFs avdeling for dette fagfeltet og ledet forberedelsesarbeidet med forrige generalforsamling. På området *økumenisk enhetsarbeid* har særlig avdøde Turid Karlsen Seim og Sven Oppegaard bidratt betydelig.

I det løpende arbeid er *Accompaniement in Mission* et viktig uttrykk i LVF. **Som kirker ledsager vi hverandre** i glede, sorger og felles misjonsansvar. Dette handler om alt fra det å be for hverandre, utfordre og lære av hverandre og besøke hverandre, til konkret samarbeid og fellesprosjekter.

De siste årene har responsen rundt covid-19 blitt et særlig uttrykk for en slik medvandring. Mange medlemmer og utsatte pastorer og kirkeledere døde under pandemien. Den norske kirke bidro sammen med mange til [COVID-19 Rapid Response Fund](#) for å avhjelpe situasjonen. Samtidig var det mye å lære av andre kirker, ikke minst hvordan kreativitet og digitale løsninger raskt ble utviklet.

Den norske kirke blir stadig beriket av våre trossøskens innsikt og gode erfaringer med et levende kirkeliv og kirkens rolle i samfunnet. Våre direkte relasjoner med andre kirker, ikke minst våre lutherske søsterkirker i Jordan og Det hellige land (ELCJHL), i Brasil (IECLB) og i Det sørlige Afrika (ELCSA), har sterke koplinger til LVF. Det er også tilfellet med andre bilaterale kontakter og samarbeidet med Kirkens Nødhjelp og misjonsorganisasjoner i SMM-samarbeidet. Flere av misjonsorganisasjonene har nære relasjoner til LVFs medlemskirker. LVFs Augusta Victoria-sykehus i Jerusalem bidrar på en unik måte i helsetjenester for palestinere på Vestbredden. Kirkens Nødhjelp/ACT Alliance bidrar aktivt inn i samarbeidet med LVF, både i form av økonomisk støtte og med samarbeid på menneskerettigheter, klima og «gender justice», samt på humanitær respons. Kirkens Nødhjelp og LVF har også to felles kontorer – i Guatemala og på Haiti. Kirkens Nødhjelp/ACT Alliance er en såkalt «Related Organisation» for LVF, og er rådgiver til LVFs råd og generalforsamling. Kirkens Nødhjelp bidrar med ca. kr 18 mill. årlig til humanitært/rettferdsarbeid gjennom LVF.

LVFs generalforsamlinger fra 1947 til i dag

Den norske kirke var aktivt med i etableringen av Det lutherske verdensforbund i Lund i Sverige i 1947. Den gangen var 47 kirker fra 26 land, hovedsakelig fra Europa og USA, representert. Det første temaet var «The Lutheran Church in the World Today» og reflekterte særlig over utfordringene like etter andre verdenskrig. Dessuten ble konstitusjonen vedtatt. De følgende generalforsamlingene var i Hannover, Tyskland (1952), Minneapolis, USA (1957), Helsinki, Finland (1963) og Evian, Frankrike (1970). I 1977 var generalforsamlingen i Dar es Salaam, Tanzania. Dette var første gang LVFs generalforsamling ble holdt i det globale sør og valgte en afrikansk president for organisasjonen. Viktige beslutninger ble tatt om blant annet LVFs policy på apartheid og modeller for enhet. Det viktige begrepet «enhet i forsonet mangfold» («reconciled diversity») stammer fra den gang. Strukturelle årsaker til økonomisk og sosial urett ble reflektert over. Den 7. generalforsamlingen var i Budapest, Ungarn (1984). To hvite lutherske medlemskirker ble her ekskludert fra LVF på grunn av sin aktive støtte til apartheidpolitikken i Det sørlige Afrika. En annen viktig resolusjon fra denne generalforsamlingen handlet om en tydeligere plass for ungdom og kvinner i LVFs demokrati og organisasjon. Fra da av skal det være 40 % kvinner og 40 % menn, samt 20 % ungdommer i LVFs beslutningsfora. Prinsippet har vært viktig for blant annet LVFs Gender Justice Policy (2013).

I Curitiba, Brasil (1990) var 110 kirker representert, en betydelig andel fra kirker i sør. Under ledelse av Gunnar Stålsett som generalsekretær ble det også en tydelig dreining fra føderasjon til forpliktende fellesskap (*communio*) mellom kirkene, også med flere konkrete endringer (se over). Så fulgte generalforsamlinger i henholdsvis Hong Kong (1997), Winnipeg, Canada (2003) og Stuttgart i Tyskland (2010). Den 12. og foreløpig siste generalforsamlingen i LVF ble holdt i Windhoek, Namibia i 2017, med temaet *Not for Sale*, hvor erkebiskop Musa Panti Filibus fra Nigeria ble valgt til president. Generalforsamlingen som fikk overskriften *Liberated by God's Grace*, ble preget av 500-årsjubileet for den lutherske reformasjonen.

Del 3: Generalforsamlingen i Krakow og tema

Generalforsamlingen har noen viktige **formelle sider**. Den velger rådet på 48 medlemmer, som er det øverste organet mellom generalforsamlingene, og det velges ny president. Det staves også ut en kurs framover basert på rapporter fra president, generalsekretær og leder for finanskomiteen, samt foregår en dynamisk prosess med forarbeid, komitearbeid, forhandlinger, uttalelser og resolusjoner. Disse bearbeides i ettertid til LVFs nye strategi fram mot 2030.

Men like mye er generalforsamlingen et **uttrykk for det globale lutherske fellesskapet** som kommer sammen. Gjennom gudstjenesteliv, bibelarbeid, seminarer, utstillinger og uformelle møtesteder vil delegater og andre deltakere bli inspirert og utfordret og forplikte seg på et fornyet vitnesbyrd og tjeneste. Rådet har opprettet en egen forberedelseskomite som har staket ut hovedlinjer for temaer, metoder og program. Parallelt er det en lokal planleggingskomite i Polen som sammen med LVFs stab forbereder arrangementet.

Vertskirken The Evangelical Church of the Augsburg Confession in Poland teller over 60.000 medlemmer. I en katolsk majoritetskultur markerer kirken seg godt på mange måter. I 2022 åpnet de omsider for ordinasjon av kvinnelige prester. Biskop Jerzy Samiec er ledende biskop og lokal hovedvert. Vertskirken har gjort og gjør en stor innsats for ukrainske flyktninger.

I forkant av generalforsamlingen vil det være forberedende konferanser (*pre assemblies*) i alle regioner, og det vil i september være egne forberedelsesmøter for kvinner og for ungdomsdelegater og, for første gang, en kort for-samling for menn.

Temaet for generalforsamlingen er *Én kropp, én Ånd, ett håp* og refererer til Efeserbrevet 4,4. Vedlagt er en kort brosjyre om tema og generalforsamlingen, samt en mer fylldig [studiehåndbok om tema](#). Denne er utviklet av en referansegruppe hvor Tore Johnsen (VID/Tromsø) har vært med fra Den norske kirke og også bidratt med urfolksperspektiv.

Enhet (ONE) understrekes i alle de tre undertemaene, men det understrekes at dette ikke er det samme som uniformitet, men en enhet som er preget av mangfold og ulike gaver og perspektiver. Studiehåndboka om hovedtemaet er en invitasjon, ikke bare til delegater, men til medlemskirker og «alle døpte» til å utforske viktige temaer knyttet til våre liv. Mye av det innholdsmessige i generalforsamlingen vil på ulike måter knytte an til temaet.

Undertemaene, *Én kropp, én Ånd, ett håp*, vil koples til noen av «skrikene» i vår tid. Hva er de særskilte utfordringene for «kropp», for eksempel når det gjelder skaperverket i vår tid? Så følger en teologisk og bibelsk refleksjon, samt eksempler på hvordan LVF og medlemskirker kan agere. Til slutt er det på luthersk katekisme-vis et spørsmål: «Hva betyr dette?» med noen spørsmål til hva dette kan bety i vår sammenheng. Temaene utfoldes på en meningsfull måte, om hvordan Den treenige Gud skaper, forsoner og fornyer i vår tid. Og hvordan Den Hellige Ånd myndiggjør mennesker til å ta del i dette oppdraget.

Hope is the affirmation that God is faithful, that God will complete what God has begun. Hope is, therefore, the confident expectation and active waiting for God's purposes to be fulfilled and the capacity to strive for what must be altered, amended, and rectified to realize that promise "on earth as it is in heaven" (Mt 6:10).

Assembly Study Guide, p. 30

Noen viktige prosesser i etterkant av forrige generalforsamling vil også være viktige og er til dels reflektert i studiehåndboken. Det gjelder for eksempel arbeidet med luthersk identitet, en erfaringsbasert prosess med *conviviality*-diakoni i Europa, som handler om kunsten å leve sammen på tvers av ulikhet. De nordiske medlemskirkene tok initiativ til et LVF-prosjekt kalt *Churches in Times of Change* etter forrige generalforsamling, som fokuserte på økt sekularisering og fallende medlemstall, men også på muligheter. En pilot på erfaringsdeling og refleksjon om dåp, med professor Harald Hegstad som prosjektleder, bidro til mange ressurser samlet på denne siden: [churches in times of change](#).

Den norske kirkes delegasjon i Krakow

Generalforsamlingen vil ha ca. 355 delegater fra medlemskirkene, i tillegg til stab, rådgivere, observatører og gjester. Den norske kirke har 10 delegater (oppnevnt av Kirkerådet KR-sak 55/22 og 30/23).

Følgende delegasjon er oppnevnt fra Den norske kirke:

Delegat:	Vara:
MKR's leder Kristine Sandmæl	MKR's nestleder, Oddny Miljeteig
KR's leder Kristin Gunleiksrud Raaum	KR's nestleder, Karin Elin Berg
SKR's leder Sara Ellen Anne Eira	SKR's nestleder, Oddvin Leine Bientie
Preses Olav Fykse Tveit	Biskop Kari Veiteberg
Biskop Kari Mangrud Alvsvåg	Biskop Kari Veiteberg
Nora Antonsen (ungdom)	Thomas Raadin Iversen

Harald Skoglund Dahler (ungdom)	Tobias Brodersen
Tron Fagermoen	Marius Timmann Mjaaland
Helge S. Gaard	Haakon Kessel
Berit Hagen Agøy	Einar Tjelle

Av disse er seks kvinner og fire menn, halvparten leke, to ungdommer og to samiske representanter, og dette er innenfor LVFs bestemmelser om «kvoter». Som utgående rådsmedlemmer deltar også Kjetil Drangsholt og Jacob Breda Antonsen på generalforsamlingen med talerett, men uten stemmerett. MKRs leder Kristine Sandmæl er delegasjonsleder. Hun er også Den norske kirkes kandidat til nytt rådsmedlem, avklart på LVFs Pre Assembly i Oxford i mars. Internasjonal direktør er rådgiver for delegasjonen. Det vil også være med en fra kommunikasjonsavdelingen i Kirkerådet, som går inn i LVFs felles kommunikasjonsstab. Kirkens Nødhjelp og Det Norske Misjonsselskap vil også være representert. Den Evangelisk Lutherske Frikirke sender to delegater.

Del 4: Innholdsmessige bidrag fra Den norske kirke

Delegater og representanter for Den norske kirke har bidratt på ulike måter:

Ungdommer: Representanter fra UKM er med i LVFs nettverk *Young reformers*, samt i delegasjonen til generalforsamlingen. De blir også representert i *Youth Pre-Assembly* i dagene før generalforsamlingen. Viktige temaer som ungdommer har spilt inn og vil arbeide for, er natur og klima-krisen, inkluderende og tilgjengelige kirker/språk, samt mental helse. Dette kom også tydelig fram i den europeiske for-samlingen i Oxford (se vedlegg).

Liturgi: Prest og musiker Carl Petter Opsahl (MF) har vært nordisk representant i *Assembly Worship Committee* som deltar i planleggingen av musikk- og gudstjenestelivet.

Tema: Tore Johnsen (VID/Tromsø/Teologisk nemnd) har, som tidligere nevnt vært medlem i en referansegruppe på tema, og har vært aktiv bidragsyter til vedlagte *Study Guide*, samt en egen artikkel i en *Assembly Reader*. Denne siste handler særlig om teologisk avkolonialisering og er et tema som er blitt behandlet også i Teologisk nemnd under Mellomkirkelig råd. Urfolksperspektiver/teologi er særlig viktige her.

Jødisk-kristen «Reader»: Med erfaring fra fagutvalget om kirken i møte med jødedom og jøder, som Bispemøtet og Mellomkirkelig råd har satt ned, har Steinar Ims (seniorrådgiver i Kirkerådet/Mellomkirkelig råd) bidratt i en arbeidsgruppe som har arbeidet fram en rapport om jødisk-kristen tematikk. Dette er en ressurs som både ser bakover og framover i tid. Generalforsamlingens deltakere kommer til å besøke **Auschwitz** i løpet av dagene, konsentrasjonsleiren hvor både jøder, rom, homofile og mennesker med nedsatt funksjonsevne brutalt ble henrettet.

Kirkens Nødhjelp og skatterettferdighet. Med bakgrunn i forrige generalforsamlings resolusjon om ulikhet, kan en aktuell sak om en ny skattekonsensjon være et viktig bidrag. Kirkens Nødhjelp har arbeidet med dette blant annet sammen med Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) under Mellomkirkelig råd. Kapitalflukt og skattetriksing er et globalt problem, som driver fram ulikhet og undergraver landenes muligheter til å investere i samfunnet. I løpet av de siste to årene har den rikeste en-prosenten tilegnet seg nesten dobbelt så mye rikdom som resten av verden. Kamp mot ulikhet og urettferdighet er sentralt i det diakonale arbeidet til kirker og trosbaserte organisasjoner i hele verden. LVF og kirkene har akkurat nå en mulighet til å ta del i en global bevegelse for å realisere en skattekonsensjon i regi av FN.

Delegater og representanter fra Den norske kirke har deltatt på både **en nordisk og en europeisk for-samling**. På den nordiske samlingen ble fire viktige aspekter understreket:

- Behovet for lutherske bidrag til fredsteologi og forsoning.
- Behovet for kraftfulle svar på klima- og naturkrisen.

- Arbeid mot ulikhet og polarisering.
- Å tenke strategisk over LVFs rolle i år med mindre forutsigbar økonomi.

Den europeiske samlingen fokuserte også på disse temaene, og understreket i tillegg det globale tilbakeslaget for menneskerettigheter og særlig kjønnsrettferdighet. Tilgjengelige, inkluderende og nye måter å være kirke på, var også viktig for samlingen, og at *håp* både er en gave og en oppgave:

We expect the discussions in Krakow to focus on witnessing to hope in the midst of a suffering world. Hope is the affirmation that God is faithful and will complete what God has begun. Hope is a gift of the Holy Spirit, but also a task for us all. With the climate crisis, environmental degradation, war and conflicts, forced migration, economic inequality, populism, authoritarianism and rising nationalism, we find ourselves searching for credible and transformative hope. We need to find a clearer understanding of what Christian discipleship means in this context. (LWF Oxford Message).

Økonomiske/administrative konsekvenser

Del 5: Økonomiske konsekvenser

Utgifter til egen delegasjon dekkes av Kirkerådets ordinære budsjetter. I tillegg er det bevilget en betydelig støtte til LVF til generalforsamlingen over Gruppe-3 midler.